

การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของไทย

ชำนานู ขาดิษฐ์
หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10240
สุขสมัย สุทธิบัติ
หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10240
อุดม รัฐอมฤต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10200
อุทัย อาทิวา
สำนักงานการสอบสวน กรุงเทพมหานคร 10170

ติดต่อผู้เขียนบทความที่ ชำนานู ขาดิษฐ์ 2086 มหาวิทยาลัยรามคำแหง อาคารทำชัย ชั้น 4 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
E-mail: chumnalanlaw@yahoo.co.th

วันที่รับบทความ: 18 กุมภาพันธ์ 2562 วันที่แก้ไขบทความ: 24 เมษายน 2563 วันที่ตอบรับบทความ: 25 มกราคม 2564

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และเสนอแนะการแก้ไขกฎหมายการฟอกเงินของประเทศไทย **วิธีการวิจัย** โดยการค้นคว้าและวิจัยเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฟอกเงิน **ผลการวิจัย** พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นการกระทำความผิดให้ภาระการพิสูจน์ตกกับผู้ถูกกล่าวหา การยึดทรัพย์ย้อนหลังกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าสามารถยึดทรัพย์ย้อนหลังได้มากน้อยเพียงใด เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจตามอำเภอใจ โดยการยึดทรัพย์ย้อนหลังไปเกินกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายกับผู้ถูกกล่าวหา และไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว **สรุป** พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ควรมีการแก้ไขปรับปรุงเรื่องของการยึดทรัพย์สินให้มีความชัดเจนภาระการพิสูจน์พนักงานอัยการมีหน้าที่พิสูจน์ รวมทั้งบัญญัติความผิดมูลฐานการฟอกเงินให้ครบถ้วน

คำสำคัญ: การปรับปรุง กฎหมายฟอกเงินของไทย

Amendments to the Thai Money Laundering Law

Chumnan Chadit

Doctor of Laws Program, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10240

Suksamai Sutthibodee

Doctor of Laws Program, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10240

Udom Rathamarit

Faculty of Law, Thammasat University, Bangkok 10200

Uthai Artivest

Office of Investigation, Bangkok 10170

Correspondence concerning this article should be addressed to **Chumnan Chadit**, Ramkhamhaeng University, Thachai Building, 4th Floor, Huamark, Bangkok, Bangkok 10240
E-mail: chumnanlaw@yahoo.co.th

Received date: February 18, 2019 Revised date: April 24, 2020 Accepted date: January 25, 2021

ABSTRACT

PURPOSES: To study problems of the enforcement of the Anti-Money Laundering Act B.E. 2542 and to propose amendments to the Anti-Money Laundering Law of Thailand. **METHODS:** Documentary research, electronic information on various websites and in-depth interview on money laundering laws. **RESULTS:** In the Anti-Money Laundering Act, the commission of an offense is the burden of the accused. Retroactive foreclosures are not clearly stipulated by the law. Government officials use their power arbitrarily by seizing assets in excess of what is provided by law unfairly. **CONCLUSIONS:** The Anti-Money Laundering Act of B.E. 2542 should be explicit on how much of the seizure of assets can be retroactively seized. The burden of proof could be on the attorney. Fundamental offences related to money laundering should be explicitly specified.

Keywords: Amendment, Thai Money Laundering Law

บทนำ

การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มาเปลี่ยนสภาพให้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือเรียกวิธีการเหล่านี้ว่า การฟอกเงิน (Money Laundering) ประเทศไทยได้มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับกฎหมายฟอกเงินมีการบังคับใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินอันเกิดจากการกระทำความผิดมูลฐานโดยการยึดและอายัดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน แต่อย่างไรก็ตาม การยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นี้ยังมีปัญหาอยู่หลายประการ กล่าวคือ การร้องขอให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินย้อนหลัง เพื่อให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินนั้นเป็นมาตรการในทางแพ่งหรือทางอาญา ซึ่งกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้โดยชัดแจ้งแต่ประการใด และการที่กฎหมายระบุว่าการยื่นคำร้องนั้นจะต้องปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ หลักฐานที่ว่านั้นต้องมีความชัดเจนเพียงใดถึงจะยื่นคำร้องได้ ซึ่งความจริงแล้วภาระการพิสูจน์นั้นมีทั้งสองส่วน คือ ส่วนของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยพนักงานอัยการผู้ร้องและฝ่ายผู้คัดค้าน ซึ่งต้องแยกภาระการพิสูจน์ออกให้ชัดเจนหาใช่ผู้คัดค้านมีภาระการพิสูจน์แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่ เพราะหากผู้คัดค้านพิสูจน์ไม่ได้ ทรัพย์สินก็ต้องตกเป็นของแผ่นดิน เมื่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง เรื่องภาระการพิสูจน์ ทำให้เกิดความสับสนว่าบุคคลใดจะมีภาระการพิสูจน์ รวมถึงคำว่า “ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง” หรือ “เคยเกี่ยวข้อง” สัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐาน

หรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อนนั้นในกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า เกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างไรเกี่ยวข้องในลักษณะใดส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศาลวินิจฉัยว่าความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดเป็นความเกี่ยวข้องทุกอย่างในทรัพย์สินและรวมถึงความสัมพันธ์แบบสายโลหิต รวมทั้งสามีภรรยาที่จดทะเบียนสมรสและไม่จดทะเบียนสมรสอยู่ในความหมายนี้ทั้งหมด ซึ่งอาจเกิดความไม่เป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าว เช่น เป็นพี่น้องกันสายโลหิตเดียวกันแต่ไม่มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกันในการกระทำความผิดก็ถูกริบทรัพย์สินได้ ถ้าตีความตามแบบสายโลหิตทั้ง ๆ ที่ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ เน้นเรื่องทรัพย์สินเป็นหลัก ดังนั้นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ หรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์ต้องเป็นไปในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินเท่านั้น แต่กฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้ให้ชัดเจน ซึ่งกรณีดังกล่าวได้เคยมีคำพิพากษาศาลฎีกา ได้วินิจฉัยไว้ให้ สามีภรรยาแม้ไม่ได้จดทะเบียนสมรสก็ถือว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์ ดังนั้นหากผู้กระทำความผิดมูลฐานเป็นบิดามารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกันแต่ที่ถูกยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้ แต่ในทางตรงกันข้ามผู้ที่รับโอนทรัพย์สินจากผู้ที่ถูกอ้างว่ากระทำความผิดฐานฟอกเงินกลับไม่ถูกดำเนินการใด ๆ ดังนั้น จึงเห็นสมควรศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายการฟอกเงินของประเทศไทยกับกฎหมายการฟอกเงินของต่างประเทศ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงกฎหมายการฟอกเงินของประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการค้นคว้าจากเอกสารตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการและข้อมูลเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งของไทยและต่างประเทศ

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Dept interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะลึก (In-Dept interview) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เช่น ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และผู้ได้รับผลกระทบกับกฎหมายฟอกเงิน โดยเป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน

การฟอกเงิน คือ การนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดหรือเงินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมาเก็บ ซุกซ่อน โอน ยักย้ายหรือเปลี่ยนสภาพ เพื่อให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้อื่น (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2544) หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพของเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายให้ดูเหมือนว่า ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือพิสูจน์ไม่ได้ว่าทุจริต (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2537) เพื่อปกปิดแหล่งที่มาของเงินที่มีชอบ (เรื่องสวัสดิพงศ์, 2537) เพราะผู้กระทำความผิดไม่ต้องการให้ผู้อื่นทราบที่มาของทรัพย์สิน จึง

จำต้องมีวิธีปิดบังหรือซุกซ่อนทรัพย์สิน อันเป็นการช่วยปิดบังการกระทำความผิดของตนอีกด้วย (ไตรเวทย์, 2537) นอกจากนี้ทรัพย์สินที่ได้กลายเป็นเงินสะอาด ผู้กระทำความผิดสามารถนำมาใช้เป็นทุนในการขยายเครือข่ายอาชญากรรมและคุ้มครองความมั่นคงอาชญากรรมของตนด้วย (ไตรเวทย์, 2537) อันเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เงินสกปรกหรือเงินที่เกี่ยวข้องหรือได้มาจากการกระทำความผิดให้ดูเหมือนว่าเป็นเงินสะอาด หรือเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชีพหรือธุรกิจที่สุจริต อันเป็นการปิดบังซ่อนเร้นแหล่งที่มาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของเงินหรือทรัพย์สิน (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2544)

หลักไม่มีความผิดไม่ต้องรับโทษ

หลักนี้เป็นหลักประกันในทางกฎหมายอาญา ซึ่งนอกเหนือจากหลักประกันในกฎหมายอาญาแล้ว หลักดังกล่าวยังมีผลใช้กับเรื่องโทษปรับทางปกครองเรื่องโทษทางวินัยและข้อบังคับขององค์กรในทางวิชาชีพด้วยอันเป็นหลักของระบอบประชาธิปไตย บุคคลทุกคนมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย บุคคลจะต้องรับโทษเพื่อการกระทำความผิดอันใด ต่อเมื่อกฎหมายบัญญัติไว้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้ และจะต้องได้รับการพิจารณาตัดสินจากศาลยุติธรรมที่มีความเป็นอิสระในการชี้ขาดตัดสินคดี (ปทุมราช, 2540) ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลักกฎหมายฟอกเงินนั้นกฎหมายไม่ได้ระบุไว้ชัดเจนว่าการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น สามารถยึดทรัพย์สินได้เป็นจำนวนเท่าใด ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ทั้งหมด ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับความเดือนร้อนเสียหาย และให้ภาระการ

พิสูจน์ทรัพย์สินนั้นตกแก่ผู้ถูกกล่าวหา ทั้งที่เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจในการยึดอายัดทรัพย์สินก็ไม่ได้พิสูจน์ว่าทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมากนักน้อยเพียงใด

หลักมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง

หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง เป็นการห้ามมิให้กฎหมายมีผลใช้บังคับกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต โดยการย้อนหลังไปเป็นโทษต่อเหตุการณ์ที่ได้สิ้นสุดไปแล้ว ในกรณีย้อนหลังต้องมีขอบเขตตามหลักแห่งความแน่นอนของกฎหมายกับหลักการคุ้มครองโดยสุจริต แต่การมีผลย้อนหลังไปแล้วเป็นโทษ การให้มีผลย้อนหลังจำเป็นต้องพิจารณาซึ่งน้ำหนักระหว่างความแน่นอนของกฎหมายกับเหตุความจำเป็นของประโยชน์สาธารณะในการให้ผลย้อนหลังดังกล่าว จะต้องพิจารณาซึ่งน้ำหนักระหว่างขอบเขตของการคุ้มครองโดยสุจริตกับความสำคัญของประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นความประสงค์ของฝ่ายนิติบัญญัติที่จะต้องมุ่งคุ้มครอง (สิงคะเนติ, 2547) ดังจะเห็นได้จากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกลับยึดทรัพย์ย้อนหลังโดยไม่มีขอบเขต ตรวจสอบเจอทรัพย์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ขอให้เป็นทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาจะนำตรวจยึดหมดทั้งสิ้นโดยไม่ได้มีพยานหลักฐานเพียงพอว่าทรัพย์สินดังกล่าวนั้นได้มาก่อน หรือหลังการกระทำความผิด

หลักไม่มีกฎหมายไม่มีอำนาจ

หลักไม่มีกฎหมายไม่มีอำนาจ การกระทำใด ๆ ขององค์กรฝ่ายปกครองจะกระทำการใด ๆ ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายมอบอำนาจให้แก่องค์กร

ฝ่ายปกครองในการกระทำนั้น และจะต้องไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย การกระทำของฝ่ายปกครอง ฝ่ายปกครองโดยการแสดงออกของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร ข้าราชการฝ่ายปกครองจะต้องมีฐานกฎหมายรองรับ เหตุผลเบื้องหลังของหลักไม่มีกฎหมายไม่มีอำนาจ (ภาศิริรัตน์, 2546) ดังจะเห็นได้ว่า เมื่อไม่มีกฎหมายให้อำนาจ หรือกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องพิสูจน์ หรือมีพยานหลักฐานเพียงพอจนเชื่อได้ว่าทรัพย์สินนั้นได้มาในขณะกระทำความผิดจึงทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน จากนั้นภาระการพิสูจน์จึงตกแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่จะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าทรัพย์สินนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

มาตรฐานในการพิสูจน์

มาตรฐานในการพิสูจน์ หมายถึงการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดว่ามีอยู่จริงหรือไม่ วิธีการที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดว่ามีอยู่จริงหรือไม่ เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นเรื่องของความน่าจะเป็นไปได้เท่านั้น (วิชิตชลชัย, 2538) เพราะเราไม่สามารถคาดหวังให้ใครพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้อย่างแน่นอน โดยไม่มีข้อผิดพลาด ความน่าจะเป็นไปได้มีหลายระดับ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าคู่ความผู้มีภาระในการพิสูจน์จะต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงความน่าจะเป็นในระดับใดเท่านั้น (Garner, 2004)

Black's Law Dictionary ให้ ความหมายว่า ระดับการพิสูจน์จะต้องพิสูจน์ในคดีประเภทต่าง ๆ ให้ปราศจากข้อสงสัยตามสมควร หรือเป็นพยานหลักฐานที่น่าเชื่อถือ (Garner, 2004) ดังจะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวต้องการให้มาตรฐานการพิสูจน์ ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่าการรับ

ทรัพย์จะต้องมีข้อเท็จจริง หรือมีความน่าเชื่อถือ ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจริง หรือเชื่อได้ว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หากใช่เป็นผู้กระทำความผิดแล้ว ทรัพย์สินที่มีจะเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเสมอไป ดังนั้นมาตรฐานการพิสูจน์ตามกฎหมายฟอกเงินของไทย จะต้องมีการพยานหลักฐานเพียงพอหรือเชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายฟอกเงินของประเทศไทยและต่างประเทศ

1. กฎหมายประเทศไทย

การยึด หรืออายัดทรัพย์ เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้สั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา 48 แล้ว จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินเหล่านั้น 2 ประการ ได้แก่ 1) ประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินและ 2) การเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าทรัพย์สินดังกล่าวไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกัน หรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

2. กฎหมายประเทศอังกฤษ

กฎหมาย Drug Trafficking Offences Act 1989 กำหนดให้การริบทรัพย์หรือผลประโยชน์จากการกระทำความผิด สามารถริบทรัพย์ย้อนหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาไปแล้ว

6 ปี นับจากวันที่เริ่มต้นพิจารณาพิพากษาคดีให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยได้รับมาจากการกระทำความผิดตั้งแต่ที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก หรือทรัพย์สินที่ยึดไว้หลังจากวันที่กระทำความผิด ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยได้รับมาจากการกระทำความผิดตั้งแต่ที่จำเลยครอบครองทรัพย์สินนั้นเป็นครั้งแรก หรือทรัพย์สินที่ใช้จ่ายในช่วง 6 ปี ที่ผ่านมาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นการใช้จ่ายทรัพย์สินที่มาจากกระทำความผิด หากไม่มีก็ดำเนินการริบทรัพย์ทั้งหลายที่มีภายใน 10 ปี

3. ประเทศสหรัฐอเมริกา

การริบทรัพย์ทางแพ่ง คือ กระบวนการทางกฎหมายมุ่งที่กระทำต่อตัวทรัพย์ มิใช่ต่อบุคคลที่เป็นอาชญากรรม โดยทฤษฎีแล้วถือว่า ตัวทรัพย์เองที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย เพราะสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมขึ้น การริบทรัพย์ทางแพ่งนี้กำหนดให้รัฐเป็นผู้มีภาระการพิสูจน์ “เหตุอันควรสงสัย” (probable cause) ว่าทรัพย์สินนั้นฝ่าฝืนกฎหมายสหพันธรัฐ จากนั้นภาระการพิสูจน์ก็จะตกเป็นของผู้อ้างขอคืนทรัพย์ที่ถูกริบ (claimant) โดยจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าทรัพย์ดังกล่าวไม่เข้าข่ายที่จะถูกริบตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การริบทรัพย์ทางแพ่ง ดังนี้ การริบทรัพย์ชั้นศาล (Judicial Civil Forfeiture Actions) การริบทรัพย์ชั้นศาลนี้ จะใช้ระยะเวลาอันยาวนานและมีขั้นตอนยุ่งยากกว่าการริบทรัพย์ของฝ่ายบริหาร โดยมีขั้นตอนโดยสรุป คือ เริ่มด้วยการยึดทรัพย์ก่อนการสอบสวน (pre-seizure) และการยึดทรัพย์โดยการออกหมายยึดทรัพย์ (seizure warrant US District Court Magistrate) หรือ US Marshals Service และต่อมากจะมีการเก็บรักษาและประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดไว้ โดย US Marshals Service รัฐจะต้อง

แจ้งการยึดทรัพย์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์นั้นเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ต่อเนื่องกัน ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพื่อแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลมีความมุ่งหมายในการริบทรัพย์และยึด หากมีผู้มีส่วนได้เสียก็สามารถยื่นคำร้องขอคัดค้านตามกระบวนการที่กำหนดไว้ได้ หากมีผู้คัดค้านยื่นคำร้องเพื่อขอคืนทรัพย์ อัยการสหพันธรัฐจะมีหน้าที่ที่จะต้องตอบกลับผู้คัดค้านดังกล่าวภายใน 20 วัน ตั้งแต่วันได้รับคำร้อง

4. กฎหมายประเทศออสเตรเลีย

Proceeds of Crime Act 1987 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินไว้ว่าให้อำนาจศาลสั่งยึดทรัพย์สินที่ใช้หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ดังนี้

4.1 ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขออำนาจศาล สั่งให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของบุคคลใดให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อว่าข้อมูลที่สถาบันการเงินนั้น แสดงว่าบุคคลนั้นกำลังจะกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้อหาขั้นรุนแรง (Serious Offence) อันได้แก่ การค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกง การเลียงภาษี และการฟอกเงิน หรือแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับหรือกำลังจะได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด

4.2 ให้สถาบันการเงินต้องทำการเก็บรักษาหลักฐานทางการเงินไว้อย่างน้อยเจ็ดปี

4.3 ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขอหมายค้นจากศาลได้หรือให้ขอหมายค้นจากศาลโดยทางโทรศัพท์ได้ ในกรณีมีเหตุเร่งด่วนหากเจ้าหน้าที่ตำรวจเชื่อว่าผู้ใดมีทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำความผิดไว้ในครอบครอง

4.4 บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฟอกเงิน ได้แก่ ในกรณีผู้กระทำเป็นบุคคล

ธรรมดาให้ปรับไม่เกิน 200,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และในกรณีผู้กระทำเป็นนิติบุคคลให้ปรับไม่เกิน 600,000 เหรียญ

สรุป

การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ยังไม่มีความชัดเจนอยู่หลายประการ เช่น มาตรการการยึดหรืออายัดทรัพย์สินผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความผิดมูลฐานฟอกเงิน กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าสามารถยึดทรัพย์ย้อนหลังได้มากน้อยเพียงใด ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใช้อำนาจของตนเองที่มีอยู่ในการยึดทรัพย์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะได้อะไรมาอย่างไร ดังนั้น การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่จึงอาจไม่มีมาตรฐานเป็นอย่างเดียวกัน ดังนั้น จึงตกเป็นภาระของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อชี้แจงว่าทรัพย์ที่ถูกยึดนั้นไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งก็เป็นเรื่องยากมากที่จะสามารถพิสูจน์ได้ เพราะทรัพย์อาจจะตกทอดมาจากรุ่นบิดามารดา หรือปู่ย่าตายาย การที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติเรื่องการยึดทรัพย์ให้มีความชัดเจนทำให้การตีความกฎหมายเป็นหน้าที่ของผู้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในการทำการตีความ เพื่อบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดตามความผิดมูลฐานฟอกเงิน การตีความของเจ้าหน้าที่นั้น อาจไม่ได้ตีความตามหลักนิติรัฐ ที่ว่าการปกครองโดยกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่นำมาใช้นั้นจะต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่มาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง เพื่อประโยชน์ของพลเมืองและมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขการใช้อำนาจตามอำเภอใจ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การกระทำทุกประเภทที่มีขอบของรัฐ และการ

กระทำที่ทำให้ประชาชนเสียหาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการตีความของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการยึดทรัพย์นั้นทำให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมูลฐานพอกเงิน ต้องสูญเสียอิสรภาพในการต่อสู้คดีความ เพราะไม่มีทรัพย์สินพอที่จะว่าจ้างทนายความเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง ศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ยังได้กล่าวว่า เมื่อมีกฎหมายมอบอำนาจให้แก่องค์กรฝ่ายปกครองในการกระทำนั้น และจะต้องไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย การกระทำของฝ่ายปกครอง ฝ่ายปกครองโดยการแสดงออกของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ ทหาร ข้าราชการฝ่ายปกครอง จะต้องมีความกฎหมายรองรับ เหตุผลเบื้องหลังของหลักไม่มีกฎหมายไม่มีอำนาจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับศาสตราจารย์ ดร.วรเจตน์ ภาคีรัตน์ ว่าฝ่ายปกครองจะกระทำการใดจะต้องมีความกฎหมายรองรับ เช่นเดียวกับการยึดทรัพย์ย้อนหลังในความผิดมูลฐานพอกเงิน จะกระทำไดก็ต้องมีความกฎหมายรองรับ จะยึดทรัพย์ย้อนหลังไปกี่วัน กี่เดือน กี่ปี หรือยึดทรัพย์ทั้งวงศ์ตระกูลก็สามารถทำได้ ถ้ามีความกฎหมายรองรับและให้อำนาจกระทำได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความผิดมูลฐานดังกล่าวล้วนเป็นความผิดที่เกิดมาจากความผิดทางอาญาทั้งสิ้น ซึ่งกฎหมายอาญาจะไม่มีบทลงโทษบุคคลที่กระทำความผิดย้อนหลัง แม้จะอ้างได้ว่าการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เป็นการกระทำในขอบเขตของวิธีการทางแพ่ง แต่เมื่อผลของการกระทำความผิดตามกฎหมายที่กำหนดเป็นความผิดอันเกิดจากกฎหมายอาญา หากจะทำการยึดทรัพย์โดยไม่ได้กำหนดขอบเขตก็จะทำให้ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการบังคับใช้กฎหมาย และนอกจากการยึดทรัพย์ย้อนหลังแล้ว พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการพอก

เงิน พ.ศ. 2542 ยังมีปัญหาอีก เช่น ปัญหาการการพิสูจน์ เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์ติดเป็นของแผ่นดิน ใครจะต้องมีหน้าที่พิสูจน์ว่าทรัพย์นั้นเป็นทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานพอกเงิน ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อรัฐเป็นผู้กล่าวอ้าง รัฐจะต้องมีหน้าที่พิสูจน์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 วางหลักว่า “คู่ความฝ่ายใดกล่าวอ้างข้อเท็จจริงเพื่อสนับสนุนคำคู่ความของตน ให้คู่ความฝ่ายนั้นมีภาระการพิสูจน์ข้อเท็จจริง” กล่าวคือ ผู้ใดกล่าวอ้างผู้นั้นนำสืบ แต่กลับให้จำเลยเป็นผู้พิสูจน์ว่าจำเลยได้ทรัพย์นั้นมาอย่างไร การกระทำเช่นนี้ เพียงอาศัยเหตุสงสัยหรือเหตุอันควรเชื่อของเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการพอกเงิน และส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ทรัพย์สินของจำเลยนั้นติดเป็นของแผ่นดินแต่การพิสูจน์ความจริง หรือสิ่งที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นจุดเริ่มต้นแห่งกระบวนการยุติธรรมใช้ข้อสันนิษฐานเพียงเหตุอันเชื่อได้ว่า และมีพยานหลักฐานอันควรเชื่อว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แต่ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอว่าทรัพย์นั้น ได้มาในขณะที่กระทำความผิด ทำให้พนักงานอัยการผลการการพิสูจน์มาให้จำเลยเพื่อพิสูจน์ว่าทรัพย์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเองมักจะอ้างว่า ถ้าทรัพย์ไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต้องพิสูจน์ได้ ซึ่งข้อเท็จจริงการพิสูจน์แหล่งที่มาของทรัพย์ที่ประชาชนนั้นเก็บสะสมไว้เป็นเวลานาน ๆ นั้นส่วนใหญ่จะไม่ได้ทำบัญชีทรัพย์สิน และไม่ได้เก็บพยานหลักฐานเอาไว้ การที่ประชาชนจะหาหลักฐานมาแสดงความบริสุทธิ์นั้นเป็นเรื่องที่ยากโดยเฉพาะทรัพย์สินที่ไม่มีทะเบียน เช่น เงินสด

ทองคำที่เป็นลักษณะของรูปพรรณที่ได้รับมรดกตกทอด เป็นต้น ดังนั้น การที่รัฐเป็นผู้กล่าวอ้างว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด แล้วพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลยึดทรัพย์จำเลยเป็นของแผ่นดิน จะต้องมีการพยานหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่า ทรัพย์สินนั้นเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หลังจากนั้นจึงให้จำเลยได้มีโอกาสพิสูจน์ว่า ข้อกล่าวอ้างของพนักงานอัยการไม่เป็นความจริง

นอกจากนี้ อีกปัญหาหนึ่งที่เราควรได้รับการแก้ไขให้ชัดเจน คือ การยึดทรัพย์สินบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ คำว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ อาจกล่าวได้ว่า คือ บิดา มารดา บุตร พี่น้องร่วมบิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย นี่คือการสัมพันธ์กันทางสายโลหิต และยังไม่รวมถึง ภรรยา ภรรยา นอกสมรส ญาติภรรยาในสมรส และนอกสมรส ส่วนนี้คือ ความสัมพันธ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับสายโลหิต ซึ่งการยึดทรัพย์สินบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์นั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐ มักจะให้ความสำคัญไปในการยึดทรัพย์สินบุคคลที่เป็นบรรดาเครือญาติ หรือในลักษณะที่เป็นสายโลหิตมากกว่า เพราะเชื่อว่าบุคคลที่เป็นญาติ หรือเป็นบิดา มารดา พี่ น้อง สามี ภรรยา ย่อมรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด เมื่อกฎหมายเอื้อให้ผู้ที่เห็นเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้เหตุอันควรเชื่อว่า บรรดาผู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์นั้นจะต้องมีส่วนร่วมรู้เห็นในการกระทำความผิด จึงทำการยึดทรัพย์ ซึ่งกรณีดังกล่าวผู้วิจัยไม่เห็นด้วย เพราะการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่ตัวทรัพย์สินเพื่อเป็นการตัดวงจรทางการเงินในการก่ออาชญากรรม ดังนั้น การที่บุคคลที่เป็นสายโลหิตเดียวกันอาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเสมอไป เช่น บิดา มารดา อาจจะมีฐานะร่ำรวยอยู่แล้ว หรือพี่น้องอาจจะทำธุรกิจมี

ทรัพย์สินอยู่แล้ว และไม่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หากทำการสืบเส้นทางการเงินก็จะทราบว่าจะเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดหรือไม่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ จึงควรให้มีการยึด หรืออายัดทรัพย์ ก็ทำกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน เช่น ทำการตรวจสอบแล้วมีการโอนเงินเข้าออกให้แก่กันเป็นจำนวนมาก จึงจะทำการยึดทรัพย์ผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่หากบรรดาผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์ไม่มีเส้นทางการเงินให้แก่กัน แม้ว่าบุคคลผู้นั้นจะมีฐานะร่ำรวยไม่อาจที่จะยึดหรืออายัดทรัพย์ของบุคคลเหล่านี้ได้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และให้ความเป็นธรรมกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิด และการยึดทรัพย์เป็นการชั่วคราว 90 วัน โดยอาศัยเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการยกย้าย ถ้าย โอน หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินก็ยังมีปัญหาอยู่ว่า หากบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการตามความผิดมูลฐานฟอกเงินนั้น มีทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อถูกจับหรืออยู่ระหว่างการตรวจสอบ ไม่มีพฤติกรรมที่จะทำการย้าย ถ้าย โอน หรือปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินเพื่อให้พ้นจากการยึดทรัพย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความจำเป็นที่จะต้องยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราวหรือไม่ ซึ่งในทางปฏิบัติกลับไม่เป็นเช่นนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินทั้งหมดโดยไม่พิจารณาว่าทรัพย์สินนั้น จะมีการยก ย้าย ถ้าย โอน หรือปิดบังซ่อนเร้นหรือไม่ เจ้าหน้าที่จะทำการยึดทรัพย์สินไว้ก่อน 90 วัน และให้โอกาสผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามความผิดมูลฐานฟอกเงิน เข้ามาชี้แจงว่าทรัพย์สินที่ได้จากการอายัดทรัพย์สินได้มาเช่นไร หากกรณีบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตาม

เงิน มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และไม่มีพฤติกรรมที่จะทำการยกย้าย ถ้ายโอน หรือปิดบังซ่อนเร้น ก็ไม่ควรที่จะทำการยึดทรัพย์ หรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้เป็นการชั่วคราว หากมีพยานหลักฐานเพียงพอ และมีความชัดเจนว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอย่างแน่นอน ก็สามารถที่จะร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ ซึ่งไม่มีความจำเป็นที่จะอายัดทรัพย์สินนั้นไว้เป็นการชั่วคราว

ข้อเสนอแนะ

1. การยึดทรัพย์ย้อนหลัง สามารถกระทำได้แต่จะยึดทรัพย์ย้อนหลังได้เฉพาะ

- 1) ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐาน และ
- 2) ในขณะที่มีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิด

2. การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมและการยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นการชั่วคราว จะกระทำได้อีกต่อเมื่อครบหลักเกณฑ์ และเรียงตามลำดับดังนี้

- 1) ต้องฟังได้ว่ามีการกระทำความผิดมูลฐานเกิดขึ้น
- 2) มีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน
- 3) มีเหตุอันควรเชื่อว่า
- 4) อาจมีการโอน จำหน่าย ยกย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สิน
- 5) ทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด
- 6) คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนดไม่เกิน 90 วัน
- 7) ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขาธิการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อนแล้วรายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม จึงจะทำการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวได้ เพื่อเป็นการป้องกันการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่โดยมิชอบ

3. การร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน จะต้องปรากฏหลักฐานเป็นที่ชัดเจนว่า ทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว และการยึดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้นสามารถยึดทรัพย์สินได้ในขณะที่มีความผิดมูลฐานเกิดขึ้นเท่านั้น หมายความว่า การที่จะยื่นคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต้องปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หาใช่สันนิษฐานว่าเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ต้องมีหลักฐานชัดเจนจะใช้ข้อสันนิษฐานไม่ได้

4. ภาระการพิสูจน์ พนักงานอัยการมีหน้าที่พิสูจน์ให้ได้ตามคำร้องก่อนว่า ปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่าทรัพย์สินที่ยื่นคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หลักจากนั้นให้ผู้คัดค้าน มีหน้าที่พิสูจน์ว่าทรัพย์สินที่พนักงานอัยการยื่นคำร้อง ไม่ได้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สิน หรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่งฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน

5. เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ให้พนักงานอัยการมีหน้าที่พิสูจน์ให้ได้ตามคำร้องก่อนว่าทรัพย์สินที่ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินเป็นทรัพย์สินที่

เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หมายความว่า พนักงานอัยการจะต้องปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่ชัดว่าทรัพย์สินที่ยื่นคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หลังจากนั้นให้ผู้คัดค้าน มีหน้าที่พิสูจน์ว่าทรัพย์สินที่พนักงานอัยการยื่นคำร้องไม่ได้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เมื่อศาลทำการไต่สวนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา 49 แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา 50 วรรคหนึ่งฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดิน แต่ถ้าพนักงานอัยการไม่มีพยานหลักฐาน ศาลจะต้องมีคำสั่งคืนทรัพย์สินให้เจ้าของทรัพย์สินโดยไม่จำเป็นต้องให้เจ้าของทรัพย์สินมาพิสูจน์แต่อย่างใด

6. การยึด หรืออายัดทรัพย์สินผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงิน จะต้องทำการยึด หรืออายัดทรัพย์สินบุคคลในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกันเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการยึดทรัพย์สินบุคคลในลักษณะที่เป็นสายโลหิต

7. ความผิดมูลฐานฟอกเงิน ตามกฎหมายฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีเพียง 21 ความผิดมูลฐาน

ส่วนความผิดมูลฐานที่กำหนดให้อยู่ในกฎหมายอื่น อีก 5 ความผิดมูลฐาน ได้แก่ (22) ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (23) ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (24) ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (25) ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการเผยแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง และ (26) ความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการหลอกลวงภาษีหรือโกงภาษีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรม ซึ่งรวมแล้วเป็นความผิดมูลฐานทั้งหมด 26 ความผิดมูลฐานให้นำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายฟอกเงินโดยตรง เพื่อมิให้เกิดความสับสนของประชาชน หรือรวบรวมให้อยู่ในกฎหมายเดียวกันเป็นหมวดหมู่

References

- Anti-Money Laundering Office. (2544). *Prevention and suppression of money laundering: A people's handbook*. Thanet Place Press.
- Garner, B. A. (2004). *Black's law dictionary*. Thomson/West.
- Pathumrat, S. (2540). *Political science: Explanation of money laundering law*. (2nd ed.). Winyuchon Publishing House.

Phakerat, W. (2546). *Fundamentals of administrative law and administrative actions*. Winyuchon Publishing House.

Ruangsawasdipong, J. (2537). Money laundering, *Balance* 41(2), 488-496.

Secretary of the Senate. (2537). *Prevention and suppression of money laundering*. [Unpublished document No. 1.].

Singkaneti, B. (2547). *Fundamentals of rights and liberties and human dignity under the constitution of 1997*. October Publishing

Trivet, S. (2537). Money laundering and laws related to money laundering. *Rapeesarn*, 2(6), 78-89.

Wichitcholchai, P. (2538). Criminal trial by jury under American law. *Dulabha*, 2, April-june.